

BLS-EAC 1952 1992

BURGERLIJKE LUCHTVAARTSCHOOL
ECOLE D'AVIATION CIVILE

Paul Maenhaut

BLS-EAC 1952
1992

**BURGERLIJKE LUCHTVAARTSCHOOL
ECOLE D'AVIATION CIVILE**

BURGERLIJKE LUCHTVAARTSCHOOL ECOLE D'AVIATION CIVILE

Copyright © 2023 Old Flyers Club

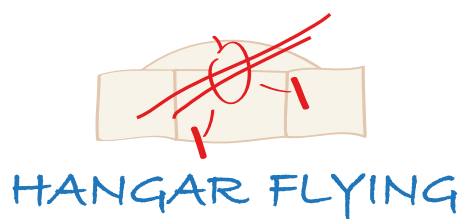
Auteur: Paul Maenhaut

Eerste druk: juli 2023

Eindredactie: Frans van Humbeek, www.hangarflying.be

Vormgeving en lay-out: Tom Brinckman, www.fototom.be

Oplage: 200 exemplaren

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSTAFEL

TABLE DES MATIÈRES

Voorwoord	9	Préface
De behoefte aan een school voor de burgerluchtvaart	12	La nécessité d'une école pour l'aviation civile
De organisatie	19	l'Organisation
Opening van de BLS	19	Ouverture de l'EAC
De komst van de helikopters	20	l'Arrivée des hélicoptères
De vervanging van de Saab S-91B Safir	20	Remplacement du Saab S-91S Safir
De verhuis	21	Le déménagement
Tijdelijke toelatingsstop in de BLS	22	Gel temporaire des admissions à l'EAC
Eerste vrouwelijke leerling-piloten	26	Premières étudiantes pilotes
Opleiding USA	27	Formation USA
De toelatingsvoorwaarden	30	Les conditions d'admission
Programma	36	Programme
Vliegopleiding	38	Entraînement en vol
Theoretisch onderricht	44	Enseignement théorique
De directeuren	46	Les directeurs
Werking, faciliteiten en voordelen	47	Fonctionnement, installations et avantages
Tucht	50	Discipline
Verlof	50	Congés
Aanwerving bij de groep Sabena	50	Recrutement dans le groupe Sabena
De vliegtuigen	51	Les avions
De Haviland DH 82A Tiger Moth	51	De Haviland DH 82A Tiger Moth
Saab S-91B Safir	54	Saab S-91B Safir
Cessna 310B	56	Cessna 310B
Siai Marchetti SF-260	60	Siai Marchetti SF-260
Embraer EMB 121 Xingu	64	Embraer EMB 121 Xingu
Cockpits	70	Cockpits
Onderhoud van de vliegtuigen	73	Entretien des aéronefs
Twee generaties	74	Deux générations
De promoties	75	Les promotions
Prom 1	75	Prom 1
Prom 2	77	Prom 2
Prom 3	79	Prom 3
Prom 4	83	Prom 4
Prom 5	86	Prom 5
Prom 6	90	Prom 6

(BAPA)

Prom 7	95	Prom 7
Prom 8	99	Prom 8
Prom 9	105	Prom 9
Prom 10	108	Prom 10
Prom 11	113	Prom 11
Prom 12	118	Prom 12
Prom 13	125	Prom 13
Prom 14	130	Prom 14
Prom 15	133	Prom 15
Prom 16	136	Prom 16
Prom 17	143	Prom 17
Prom 18	149	Prom 18
Prom 19	158	Prom 19
Prom 20	166	Prom 20
Prom 21	174	Prom 21
Prom 22	182	Prom 22
Prom 23	186	Prom 23
Prom 24	191	Prom 24
Prom 25	200	Prom 25
Prom 26	206	Prom 26
Prom 27	212	Prom 27
Prom 28	220	Prom 28
Prom 29	223	Prom 29
Prom 30	226	Prom 30
Prom 31	229	Prom 31
Prom 32	234	Prom 32
Prom 33	238	Prom 33
Prom 34	243	Prom 34
Prom 35	247	Prom 35
Overview	254	Overview
Theoretical courses	259	Theoretical courses
Flight instructors	260	Flight instructors
Directors	260	Directors
Secretary	260	Secretary
Accidents in BLS / EAC 1952-1992	261	Accidents in BLS / EAC 1952-1992

VOORWOORD

Een paar jaar geleden ontstond het idee om een boek te schrijven over de opleiding tot piloot in de burgerluchtvaart in België. Daar er meerdere vliegscholen of mogelijkheden waren om de vergunning van lijnpiloot te behalen, bleek dit een onbegonnen werk.

De gedachte rijpte toen om een boek te schrijven dat enkel over de Burgerlijke Luchtvaartschool (BLS) zou gaan. Maar doordat er al veel van de leerling-piloten ondertussen overleden waren en vooral door het feit dat de ouderen zich niet zoveel meer van die tijd herinnerden, werd van dit idee afgezien.

Na het failliet van Sabena werd haar documentatiecentrum opgedoekt. Alle documentatie teruggevonden door de curatele werd verdeeld tussen de luchtvaartafdeling van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis enerzijds en het Rijksarchief te Brussel anderzijds, deze laatste na inventarisatie door hun specialisten.

In het museum heb ik een document gevonden waarin bijna alle kandidaten leerling-piloot die ooit aan de BLS een opleiding hebben gevolgd, vermeld staan met hun foto.

Als oud-leerling-piloot van de BLS vond ik dit zo een fantastisch document, vol nostalgie, dat ik besloot het idee om het boek te schrijven weer op te starten en dit document als basis te nemen.

Bij de foto's staat soms commentaar geschreven. Dikwijls staat er 'rayé' vermeld. Deze term betekent veeleer dat de leerling-piloot de desbetreffende promotie niet kon verderzetten om één of andere reden. Meermaals kon deze leerling-piloot gewoon herbeginnen of verder studeren in een volgende promotie. Dikwijls kon deze via een andere weg toch de vergunning behalen. Deze term mag dus niet persoonlijk worden opgenomen en daarom besloot ik het document in zijn originele staat op te nemen.

Ik heb zo veel mogelijk oud-leerling-piloten

PRÉFACE

Il y a quelques années, l'idée est née d'écrire un livre sur la formation des pilotes de l'aviation civile en Belgique. Comme il y avait plusieurs écoles de pilotage, ou plusieurs possibilités d'obtenir une licence de pilote de ligne, cela s'est avéré être une tâche impossible.

L'idée mûrit alors d'écrire un livre qui ne porterait que sur l'École de l'Aviation Civile (EAC). Mais comme beaucoup d'anciens élèves-pilotes étaient morts entre-temps et surtout parce que les plus âgés ne se souvenaient plus très bien de cette époque, cette idée a aussi été abandonnée.

Après la faillite de la Sabena, son centre de documentation de la Sabena a été fermé. Toute la documentation a été répartie, par la curatelle, entre le département de l'aviation du Musée Royal de l'Armée et d'Histoire Militaire et les Archives de l'État à Bruxelles, ces dernières après un état des lieux par leurs spécialistes.

Dans le musée j'ai retrouvé un document dans lequel presque tous les candidats élèves-pilotes ayant suivi une formation à l'EAC sont répertoriés, avec leur photo.

En tant qu'ancien élève pilote de l'EAC, j'ai pensé que c'était un document tellement fantastique et plein de nostalgie, que j'ai décidé de relancer l'idée d'écrire le livre et de prendre ce document comme base.

Parfois, des commentaires sont aussi écrits sous les photos. Souvent 'rayé' est mentionné. Ce terme signifie que l'élève-pilote n'a pas pu continuer la promotion en question, pour une raison ou une autre. Dans plusieurs cas, cet élève-pilote a pu simplement recommencer, ou continuer ses études dans une promotion ultérieure. Et parfois, il a pu obtenir sa licence via un itinéraire différent. C'est pourquoi j'ai décidé de publier ce document dans son état d'origine.

J'ai contacté autant d'anciens élèves-pilotes que possible pour obtenir plus de renseignements sur leurs promotions. Pour des raisons

De verhuis

De theoretische cursus, de opleiding met vlieg-simulator en de operationele opleiding verhuist van Melsbroek naar de luchthaven van Zaventem (Brussel Nationaal).

Er worden toch nog piloten van de Luchtmacht aangeworven. Deze worden ingelijfd in de Hogere School voor Beroepsvliegen waarvan de cursussen in Melsbroek worden gegeven. Ze worden geleidelijk omgeschoold op de Cessna 310B alvorens op de DC-3 over te gaan.

In Grimbergen neemt de BLS een nieuwbouw in gebruik, aan de kant van Diegemput. Dit gebouw zou gedeeltelijk gebouwd geweest zijn uit afbraakmaterialen van paviljoenen van de expo te Brussel in 1958. Ook nachtvluchten worden op Grimbergen geoefend. Een verharde startbaan had de BLS wel gewild op Grimbergen maar politiek is daar nooit een consensus voor gevonden.

Cessna 310 B, Safir en Tiger Moth voor de eerste gebouwen van de BLS. / Cessna 310 B, Safir et Tiger Moth devant les premiers bâtiments de l'EAC

(FVH)

1959

Le déménagement

Le cours théorique, la formation sur simulateur de vol et la formation opérationnelle se déplacent de Melsbroek à l'aéroport de Zaventem (Bruxelles National).

Des pilotes de la Force Aérienne sont toujours recrutés. Ceux-ci sont intégrés à l'Ecole Supérieure de Pilotage Professionnel, dont les cours sont dispensés à Melsbroek. Ils sont progressivement reconvertis sur le Cessna 310B avant de passer sur DC-3.

A Grimbergen, l'EAC commence à utiliser un nouveau bâtiment du côté du Diegemput.

Ce bâtiment aurait été construit partiellement à partir des matériaux de démolition des pavillons de l'exposition de Bruxelles en 1958. Des vols de nuit sont également pratiqués à Grimbergen. L'EAC aurait aimé une piste goudronnée à Grimbergen, mais un consensus politique n'a jamais été trouvé pour cela.

Het gebouw van de BLS in Grimbergen vanaf 1959 / Le bâtiment de l'EAC à Grimbergen depuis 1959 (FVH)

12 juli 1994: afgebrand / brulé (FVH)

VLIEGOPLEIDING

ENTRAÎNEMENT EN VOL

1952

De BLS gebruikt zes Tiger Moth en acht Saab 91B Safir toestellen. Eén Saab S-91 Safir, de SE-BNZ, wordt tijdelijk ter beschikking gesteld aan de BLS door de Zweedse maatschappij.

Het standaardprogramma omvat 255 vlieguren en enkele tientallen uren Link-Trainer.

L'EAC utilise six Tiger Moth et huit Saab Safir 91B. Un Saab S-91 Safir, le SE-BNZ, sera mis temporairement à la disposition de l'EAC par la firme suédoise.

Le programme standard comporte 255 heures de vol et quelques dizaines d'heures de Link-Trainer

Link-Trainer

	TIGER MOTH		SAFIR		
	D.C.*	SOLO	D.C.	SOLO	
Opleiding in besturen	20	25	10	15	Entraînement au pilotage
Navigatie op zicht	5	15	5	15	Navigation observée
Radionavigatie en procedures	-	-	15	25	Radionavigation et procedures
Instrumentvliegen	5	-	20	20	Vol aux instruments
Acrobatievliegen	10	20	5	-	Haut école
Nachtvluchten, circuits	5	5	5	10	Vol de nuit, circuits
Totaal	45	65	60	85	Total

* D.C. = Dual Control

Dit alles omvat acrobatievliegen, nauwkeurigheid landingen, navigatie, vluchten op grote hoogte en een eindexamen vliegen en acrobatievliegen. De verdere opleiding gebeurt ofwel op DC-3 ofwel op helikopter.

Tout cela comprend l'acrobatie, les atterrissages de précision, la navigation, les vols à haute altitude et un examen final de vol et d'acrobatie. La formation complémentaire a lieu soit sur DC-3, soit sur hélicoptère.

DE VLIEGTUIGEN

Alle toestellen zijn eigendom van de Staat, behalve de Cessna 310B die door Sabena wordt aangekocht.

de Haviland DH 82A Tiger Moth

De kwaliteiten van de Tiger Moth als schoolvliegtuig zijn wereldwijd bekend.

De zes toestellen worden tweedehands aangekocht en volledig gereviseerd door de technische dienst van Sabena. In tegenstelling tot die van de Luchtmacht hebben ze een *canopy*.

Momenteel (2022) wordt één toestel hiervan gerestaureerd door de Sabena Old Timers.

OO-CCT (CUR)

OO-SOB (CUR)

LES AVIONS

Tous les appareils de l'EAC appartiennent à l'État, à l'exception du des Cessna 310B qui ont été achetés par la Sabena.

de Haviland DH 82A Tiger Moth

Les qualités du Tiger Moth en tant qu'aviation-école sont connues dans le monde entier.

Les six appareils ont été achetés d'occasion et entièrement révisés par le service technique de Sabena. Contrairement à ceux de la Force Aérienne, ils disposent d'une verrière.

Actuellement (2022), l'un de ces appareils est en cours de restauration par les Sabena Old Timers.

OO-SOA (CUR)

OO-SOD (CUR)

DE PROMOTIES

LES PROMOTIONS

PROM 1

15/04/1952 - 11/1952

Trainingsvluchten als boordnavigator met OO-SNC van het Bestuur der Luchtvaart LIS-LPA-LIS van 30 augustus tot 2 september 1966
 Vols training comme navigateur avec le OO-SNC de l'Administration Aéronautique LIS-LPA-LIS du 30 août à 2 septembre 1966
 Charles Van Dongen, Freddie Paquay, ?, Cdt. François, F/O Renaud, Marc Marien, Luc Blondiau, Paul Van Paepghem, Edmond Wouters, ?

Charles Van Dongen, Freddie Paquay, Luc Blondiau, Marc Marien

Ongevallen

- Op 11 mei 1966 maken de leerling-piloten Bernard du Monceau en Guy Van Brussel een buiklanding met de Cessna 310B OO-SEB. Twee Congolese leerling-piloten moesten

Accidents

- Le 11 mai 1966, les élèves-pilotes Bernard du Monceau et Guy Van Brussel effectuent un atterrissage sur le ventre avec le Cessna 310B OO-SEB. Lors du vol précédent, deux élèves-

De *grading* op de Marchetti wordt in Saint-Yan in Frankrijk gedaan. Doordat er veel promoties tegelijkertijd bezig zijn komen verschillende lijnpiloten van Sabena die een instructeur vergunning hebben helpen bij de vliegopleiding.

Het vervolg van de vliegopleiding na het ATPL-examen gebeurt in Scottsdale (USA). De leerling-piloten krijgen een maandelijks voorshot van 100 \$.

Bij terugkeer in België wordt het einde van de vliegopleiding op de Xingu gedaan.

Le *grading* en Marchetti se fait à Saint-Yan, en France. Comme il y a plusieurs promotions en même temps, des pilotes de ligne de la Sabena, qui ont une licence d'instructeur, viendront aider à la formation en vol.

La poursuite de la formation en vol, après l'examen ATPL, a lieu à Scottsdale, aux USA. Les élèves-pilotes reçoivent une avance mensuelle de 100\$.

De retour en Belgique, la fin de la formation en vol est effectuée sur le Xingu.

Prom 34

OVERVIEW

Prom	Date	Director	Flight Instructor	Aircraft	Theory teacher	SN/SLR
1	15/4/1952-11/1952	Ledent F (Head training SABENA)	Vincent * Bogaerts Herry Draguet	Tiger Moth Safir	Vanderheyden * Buggenhout Gielen Fegasse	DC-3 or Helicopter
2	12/1952-10/1953					
3	15/9/1953	Schombroodt	Vincent Bogaerts Draguet De Bruyn Pirotte	Tiger Moth C 310B	+ Marchal	DC-3 DC-3 or helicopter DC-3
4	15/7/1954-3/1955					
5	7/1955-3/1956					
6	08/1956					
7	7/15/1957					
8	8/1958-1960	Vincent * Draguet Pirotte De Bruyn, Gernaye Bogaerts (till 1959) Pelletier (from 1959)				
9	2/1959-1961					DC-3 + licence navigator
10	4/1960-1962 Only ex-navigators			1962: +C 310B for Ex-heli- copters		DC-3
11	4/1962-1965	Buggenhout 1963: Viatour	Thys J. * Vincent Draguet Pirotte De Bruyn Gernaey Pelletier	Tiger Moth C 310B	Vanderheyden * Buggenhout Gielen Fegasse Nicaise Vergauwen Pierard Van Paepeghem Van Dongen	DC-3 + Licence navigator